

Lærerveiledning: **Vigelandvariasjoner**

Det viktigste med skulpturprosjektet i Vigeland-museet er at elevene skal være kreative. Det kan være lettere for elevene å være kreative dersom de har reflektert litt rundt det de skal gjøre *før* de kommer til museet. Dermed begynner den kreative prosessen allerede før besøket. Nedenfor følger noen forslag til forarbeid, samt tips til etterarbeid.

Forarbeid:

1: Skulpturverkstedet ledes av kunstneren Gisle Harr. Som en forberedelse for elevene kan det være interessant å utforske hva han har laget. Harr sine skulpturer støpes i ulike materialer som gips, akryl, epoksy, voks eller bronse. Portrettene i voks, kombinert med tekstil og hår, er svært realistiske. Se nærmere på Harrs kunst her:

www.gisleharr.com.

2: Tenk ut noen spørsmål dere kan stille kunstneren når dere kommer til museet.

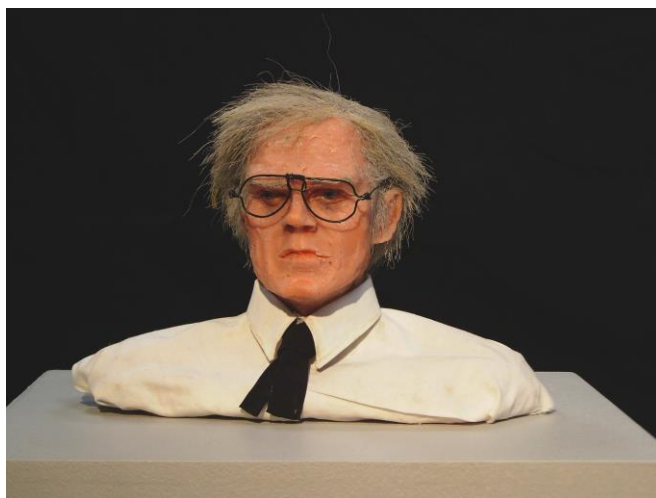
3: Diskuter begrepet *skulptur* med elevene:
Hva er en skulptur?

Må en skulptur etterligne virkeligheten? Mange tenker nok på statue når de hører ordet skulptur – hva er forskjellen? (se informasjon nedenfor).

Hva er en abstrakt skulptur?

Hva kan en skulptur lages av? Elevene kan lage en liste over ting de mener en skulptur kan lages av. Kan man for eksempel bruke objekter og materialer man finner på gata til å lage en skulptur? Kan en gjenstand man finner på gata være en skulptur, uten at man gjør noe med den?

Har dere skulpturer i området rundt skolen? Se på disse sammen med elevene. Er skulpturene abstrakte eller figurative? Hva er de laget av?

Etterarbeid:

1: Lag en utstilling med elevenes skulpturer på skolen. Elevene kan forberede en muntlig presentasjon der de for eksempel snakker om valg som ble gjort underveis i prosessen. Hvorfor valgte de å lage akkurat denne skulpturen?

2: Skriftlige oppgaver:

Gi skulpturen du har laget en tittel.

Skriv en kort kommentar eller et dikt inspirert av skulpturen du har laget.

3: Få en medelev til å analysere skulpturen din. Hvordan tolkes den av en annen person? Stemmer dette med hva du selv har tenkt om skulpturens uttrykk og innhold?

Introduksjon til relevante begreper (for læreren):

Skulptur

Tradisjonelt har skulpturbegrepet blitt brukt om en tredimensjonal gjenstand som ikke har noen direkte praktisk eller materiell nyttefunksjon. Den skulpturale gjenstanden kan være fremstilt menneskelig, maskinelt, eller den kan være ubearbeidet. En skulptur kan defineres som en kunstaktivitet som ikke resulterer i maleri.

Tenker man på ordet *skulptur*, er det gjerne antikkens eller renessansens skulpturer av bibelske eller mytologiske motiver man forbinder med begrepet. Gustav Vigeland (1869-1943) er et eksempel på en kunstner som laget skulpturer i en tradisjonell forstand. Han arbeidet med leire, gips, stein og bronse – klassiske materialer som har blitt brukt i mange århundrer for å lage skulptur. Men fremveksten av modernismen på starten av 1900-tallet resulterte i en utvidelse av skulpturbegrepet. Kunstnere begynte å ta i bruk masseproduserte dagligdagse gjenstander i sine kunstprosjekter. For eksempel benyttet Marcel Duchamp (1887-1968) sykkelhjul, stoler, krakker og pissoar i sin kunst. Selv om objektene hadde tredimensjonale former, brøt uttrykket med den etablerte forståelsen av skulptur. Her var ingenting modellert, støpt eller hugget ut av kunstneren. Satt i en annen sammenheng som kunstobjekt ble dermed hele kunstens innhold og uttrykk problematisert. Objektene ble kalt *readymades*.

Med modernismen som grunnlag, utviklet *konseptkunsten* seg på 1970-tallet. Også denne kunstretningen har vært med på å forme vår forståelse av skulpturbegrepet slik det anvendes i dag. Betegnelsen skulptur ble innenfor konseptkunsten brukt om en rekke forskjellige uttrykk som til en viss grad mangler tilknytning til en konkret gjenstand. I konseptkunsten kan en tredimensjonal form nemlig være sekundær. Eksempel: Verket *Untitled (Blue Placebo)* (1991) av Félix González-Torres (1957-1996) er en haug med drops pakket i blå cellofan. Også disse er tredimensjonale former, men dropsene er ikke det faktiske kunstverket. Det er det *ideen* bak verket som er. Meningen er at publikum skal spise dropsene, slik at verket til slutt forsvinner. Den totale vekten til dropsene tilsvarer vekten til kunstneren og hans samboer. Begge døde av AIDS. Kunstverket kan tolkes som en analogi til hvordan en AIDS-syk kropp sakte men sikkert svinner hen. De tredimensjonale objektene som stilles ut, tas til inntekt for ideen som kunstneren ønsker å formidle.

Statue

En statue er en rundmodellert skulptur som vanligvis fremstiller en hel figur. Motivet er gjerne et menneske, et dyr eller en hybridskapning. De fleste skulpturer som defineres som statuer, gjengir et stående menneske. Dette kan enten være en faktisk person eller en allegorisk skikkelse.

Abstrakt skulptur

Ordet abstrakt er avledet av latinske *abstrahere*, som betyr trekke fra eller trekke ut. En abstrakt skulptur er følgelig en «essens» av det kunstneren har sett eller opplevd, ikke en detaljert gjengivelse av det observerte. I en abstrakt skulptur er gjerne formale egenskaper som linje, struktur, kontur, masse, form, tekstur og farge vektlagt fremfor innholdet i skulpturen.